

POSTANOWIENIE

Dnia 3 lutego 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Hajn

w sprawie z powództwa A.K., Ł. K., K. K., K. K.

przeciwko Z.M.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 3 lutego 2005 r.,

kasacji pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego w P.

z dnia 18 marca 2004 r., sygn. akt III APa .../04,

odrzuca kasację.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w P. w sprawie A. K. oraz małoletnich Ł. K., K. K., K. K., przeciwko Z. M. o zapłatę, wyrokiem z 18 marca 2004 r. oddalił apelację pozwanej i zasądził od pozwanej na rzecz powodów kwotę 1 800,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej. W kasacji pozwana zaskarżyła wymieniony wyrok w całości, zarzucając mu naruszenie prawa materialnego, a mianowicie art. 435 § 1 k.c., przez niewłaściwe jego zastosowanie, wyrażające się w uznaniu, że przedsiębiorstwo prowadzone przez pozwaną jest przedsiębiorstwem wprawianym w ruch za pomocą sił przyrody, a czynności zawodowe wykonywane przez H. K. były w pełni związane z ruchem zakładu, i w konsekwencji przyjęcie, że przepis ten stanowi podstawę odpowiedzialności pozwanej. „Ewentualnie” zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c., które miało istotny wpływ na wynik sprawy poprzez rażąco wadliwą, pozbawioną argumentacji i naruszającą zasady

logicznego dowodzenia ocenę dowodów, skutkującą przyjęciem, że pozwana nie udowodniła, że wypadek powstał z wyłącznej winy osoby trzeciej, za którą pozwana nie ponosi odpowiedzialności.

Skarżąca wskazała, że rozpoznanie kasacji uzasadnione jest koniecznością kontroli przez Sąd Najwyższy zastosowania z rażącym naruszeniem prawa przez Sąd Apelacyjny art. 435 § 1 k.c., a w szczególności zasadności przyjęcia tego przepisu, jako podstawy odpowiedzialności pozwanej na zasadzie ryzyka, w przypadku, gdy przedsiębiorstwo pozwanej posługuje się siłami przyrody jedynie w części cyklu produkcyjnego przy równoważnym udziale czynnika ludzkiego.

Zdaniem skarżącej zachodzi również konieczność kontroli normy wynikającej z art. 233 § 1 k.p.c., albowiem Sąd Apelacyjny ocenił zebrane dowody w przedmiocie zwolnienia pozwanej od odpowiedzialności w sposób naruszający zasady logicznego myślenia i doświadczenia życiowego, a pozbawiona argumentacji ocena – w świetle dyrektyw płynących z art. 233 § 1 k.p.c. i orzecznictwa Sądu Najwyższego – okazała się rażąco wadliwa i oczywiście błędna. W związku z powyższym zaskarżone orzeczenie oczywiście narusza prawo.

W oparciu o powyższe zarzuty pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powodów na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego, według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie również wyroku Sądu Apelacyjnego i przekazanie sprawy do rozpoznania temu Sądowi, z uwzględnieniem kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm obowiązujących jako części kosztów postępowania.

W odpowiedzi na kasację powodowie wniesli o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanej na rzecz powodów kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym – według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest szczególnym środkiem odwoławczym, służącym głównie interesowi publicznemu przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu

Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji, co znajduje wyraz w okolicznościach uzasadniających odmowę jej przyjęcia wskazanych w art. 393 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. (np. postanowienie Sądu Najwyższego z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147). W związku z tym art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c. nakłada na sporządzającego kasację obowiązek przytoczenia okoliczności uzasadniających jej merytoryczne rozpoznanie. Obowiązek ten spoczywa na skarżącym, który powinien przedstawić argumenty przemawiające za rozpoznaniem kasacji przez Sąd Najwyższy. Przedstawienie wskazanych okoliczności należy do istoty skargi kasacyjnej. W związku z tym w orzecznictwie przyjmuje się jednolicie, że brak w tym zakresie jest nieusuwalny i prowadzi do odrzucenia kasacji bez wzywania do usunięcia braków (np. postanowienia Sądu Najwyższego z 9 listopada 2000 r. II CKN 1385/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 51; z 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52; z 11 maja 2001 r., III CZ 28/01, OSNC 2001, nr 12, poz. 12; uchwała Połączonych Izb – Izby Administracyjnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oraz Izby Cywilnej z dnia 17 grudnia 2002 r., III CZP 72/02, OSNC 2003, nr 7-8, poz. 92).

Strona skarżąca wskazuje, że na podstawie art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c. rozpoznanie kasacji uzasadnione jest koniecznością kontroli przez Sąd Najwyższy zastosowania z rażącym naruszeniem prawa przez Sąd Apelacyjny w P.u normy wynikającej z art. 435 § 1 k.c., a w szczególności zasadności przyjęcia tego przepisu jako podstawy odpowiedzialności pozwanej na zasadzie ryzyka, w przypadku gdy przedsiębiorstwo pozwanej posługuje się siłami przyrody jedynie w części cyklu produkcyjnego, przy równoważnym udziale czynnika ludzkiego. Nie jest jasne, do której przesłanki przyjęcia kasacji do rozpoznania, określonych w art. 393 k.p.c., skarżąca się odwołuje. Artykuł ten nie wymienia bowiem przesłanki określonej jako „konieczność kontroli przez Sąd Najwyższy zastosowania z rażącym naruszeniem prawa ...normy”), a skarżąca nie wskazuje żadnego z przepisów art. 393 k.p.c. Można się domyślać, że Autorowi kasacji chodziło o przesłankę przyjęcia kasacji do rozpoznania, którą jest to, że „zaskarżony wyrok oczywiście narusza prawo” (art. 393 § 2 k.p.c.). Zasadniczo już ten brak jasności uniemożliwia rozpatrzenie sformułowanej w ten sposób okoliczności kasacyjnej, bowiem Sąd Najwyższy nie jest uprawniony do domyślania się intencji kasatora.

Wynika to stąd, że kasacja jest sformalizowanym pismem procesowym, wymagającym od fachowego pełnomocnika przestrzegania reguł jej sporządzania.

Należy też wskazać, że bez względu na podniesione powyżej braki formalne, podnoszone naruszenie przez zaskarżony wyrok art. 435 § 1 k.c., nie może być uznane za oczywiste naruszenie prawa przez zaskarżone orzeczenie w rozumieniu art. 393 § 2 k.p.c. Oczywiste naruszenie prawa przez zaskarżony wyrok jest możliwe do przyjęcia tylko wówczas, gdy jest widoczne na pierwszy rzut oka, bez potrzeby zagłębiania się w sprawę (uchwała Połączonych Izb – Izby Administracyjnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oraz Izby Cywilnej z dnia 17 grudnia 2002 r., III CZP 72/02, OSNC 2003, nr 7-8, poz. 92). W ocenie Sądu Najwyższego nie ma podstaw do uznania, że w niniejszej sprawie wystąpiło oczywiste naruszenie prawa w podanym powyżej znaczeniu. Przeciwnie, twierdzenie Sądu Apelacyjnego, że w okolicznościach sprawy należało zastosować art. 435 § 1 k.c. zostało starannie uzasadnione i nie daje ono podstaw do uznania, że taka kwalifikacja prawna została przyjęta z oczywistym naruszeniem prawa.

Podobnie należy ocenić twierdzenie skarżącej, iż zaskarżony wyrok oczywiście narusza art. 233 § 1 k.p.c. Należy też przypomnieć, że zgodnie z ustalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. ma ograniczony charakter. Wprawdzie ocena dowodów podlega kontroli kasacyjnej, jednakże sąd kasacyjny władny jest ją podważyć tylko wówczas, gdyby w świetle dyrektyw płynących z art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 393¹ pkt 2 k.p.c. okazała się rażąco wadliwa lub w sposób oczywisty błędna (por. postanowienia z: 6 grudnia 1996 r. II UKN 22/96, OSNAP 1997 nr 13, poz. 240; 17 kwietnia 1998 r. II CKN 704/97 OSNC 1998 nr 12, poz. 214 i orzecznictwo powołane w uzasadnieniu tego postanowienia; a także wyroki z: 14 stycznia 2000 r. I CKN 1169/99; 23 marca 2000, II CKN 805/98, LEX nr 50881).

Z tych względów Sąd Najwyższy odrzucił kasację na podstawie art. 393⁷ § 2 k.p.c.